

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 10-05-2016
Enhed: Primær Sundhed, Ældrepolitik og Jura
Sagsbeh.: SUMIHO
Sagsnr.: 1602802
Dok. nr.: 87060

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 3. maj 2015 stillet følgende spørgsmål nr. 10 (L 115) til sundheds- og ældreministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Liselott Blixt (DF).

Spørgsmål nr. 10:

”Ministeren bedes forholde sig til de ændringsforslag, der er stillet til L 115 om at andre end læger kan foretage kapillær blodprøvetagning, jf. L 115 bilag 14?”

Svar:

DF har under udvalgsbehandlingen af L 115 stillet en række ændringsforslag til lovforslaget. Ændringsforslagene angår for det første den i lovforslaget anvendte terminologi. Det foreslås desuden at indsnævre personkredsen, som ifølge lovforslaget får mulighed for at foretage en kapillær blodprøve til måling af blodsukker.

Terminologien kapillærblodprøve til måling af blodsukker - og ikke priktest - er den korrekte terminologi, i relation til måling af blodsukker, jf. nedenstående bidrag fra Styrelsen for Patientsikkerhed, som jeg henholder mig til:

”Priktest

Ved priktest forstås en allergitest. Der findes en diagnosekode for priktest. Ved en priktest bløder huden ikke. Ved priktest ridser man huden og påfører forskellige allergener (stoffer) med henblik på at undersøge for allergiske reaktioner.

Kapillærblodprøve

En blodprøve med henblik på fx måling af blodsukker. Ved prøven gennembryder man huden med en lancet (en ikke-dybdegående lille nål) og udtager blod fra fx øreflip eller fingerspids (kapillærblod) til måling. I det etablerede sundhedsvæsen finder målingen sted i kalibreret (kvalitetssikret i forhold til resultatet) apparatur.

Tests baseret på kapillærblodprøver anvendes typisk i forbindelse med blodsukkermåling til monitorering af allerede diagnosticerede diabetespatienter. Der anvendes og udvikles i dag imidlertid også medicinsk udstyr, som kan analysere andre relevante parametre end blodsukker.

Resultatet af en blodsukkermåling taget ved kapillærblodprøve anvendes ikke til diagnosticering af diabetes, men alene til monitorering.

Det er Styrelsen for Patientsikkerheds opfattelse, at lovforslaget omfatter udtagelse af kapillærblodprøver og ikke priktest, som det forstås i den sundhedsfaglige terminologi.”

I ændringsforslaget indgår ordet priktest dog fortsat. For at sikre en korrekt og ensartet anvendelse af begreberne findes det mest korrekt, at ordet priktest helt udgår.

Således bliver det helt entydigt, at lovforslaget ikke omfatter allergitest, hvilket imødekommer bekymringer om risikoen for anafylaksisk chok og i værste fald døden ved allergitest, som bl.a. Astma-Allergi Danmark har givet udtryk for under høringen over lovforslaget.

Med den foreslåede affattelse, hvor begrebet "kapillær blodprøvetagning til måling af blodsukker m.m." anvendes, er forslagets anvendelsesområde fortsat ikke præcist afgrænset og finder efter formuleringen anvendelse også for andre tests ud fra en kapillærblodprøve end måling af blodsukker. Både eksisterende test som fx kolesteroltest, prostatatest, stofskiftetest, jerntest og stivkrampetest, men også test, som måtte blive tilgængelige i fremtiden, og som man i sagens natur endnu ikke kender de sundhedsfaglige aspekter af. Det bekymrer Styrelsen for Patientsikkerhed og fremhæves ligeledes i høringssvaret fra Forbrugerrådet Tænk.

Med DF's ændringsforslag afgrænses persongruppen, der ifølge lovforslaget får mulighed for at foretage kapillærblodprøver. Forslaget omfatter med ændringerne sygeplejersker (der er autoriserede sundhedspersoner), og/eller farmaceuter og farmakonomer (der ikke er autoriserede sundhedspersoner).

Som det bl.a. fremgår af min besvarelse af spørgsmål nr. 1 til L 115, finder Styrelsen for Patientsikkerhed, at det vil indebære en risiko for patientsikkerheden, hvis der åbnes mulighed for, at andre end læger og lægers medhjælp kan foretage kapillærblodprøvetagning til måling af blodsukker.

Ifølge Styrelsen for Patientsikkerhed er det de afledte følger af testen til blodsukkermåling, der indebærer en risiko for patientsikkerheden, hvis der åbnes mulighed for, at andre end læger (og lægers medhjælp) kan foretage målingen. Styrelsen for Patientsikkerhed betoner vigtigheden af en høj grad af sikkerhed omkring tydning og tolkning af testresultater i forhold til diagnosticering af diabetes. Den stillingtagen til behovet for og arten af behandling, som knytter sig til en kapillærblodprøvetagning, er sundhedsfaglig virksomhed af en sådan karakter, at den ifølge styrelsen bør foretages af en læge.

Autorisationslovens mulighed for at anvende medhjælp indebærer et vist rum for, at andre end læger kan bistå med en kapillærblodprøvetagning bl.a. med henblik på blodsuktermåling. Hvor en læge vurderer, at det er relevant at måle blodsukker eller at tage andre former for blodprøver på en patient, kan lægen delegere denne opgave til andre, herunder personale ansat på et apotek. I givet fald sker det efter behørig instruktion og på lægens ansvar, og de almindelige regler for journalføring mv. vil skulle iagttages. Der er ikke noget krav om, at en medhjælp skal være en autoriseret sundhedsperson. Andre personer kan også fungere som medhjælpere for en læge.

Delegation af opgaver til en medhjælp kan ske både som konkret delegation, hvor en opgave i et konkret tilfælde, der vedrører en enkelt patient, delegeres. En læge kan f.eks. konkret delegere til plejepersonale at foretage en blodprøve, suturere eller behandle med receptpligtig medicin, eller en tandlæge kan delegere til en tandplejer at foretage udboring og fyldning af en patients tand.

Der kan desuden ske delegation i form af rammedelegation, hvor lægen delegerer til en medhjælp inden for en forud fastsat ramme selv at vurdere behovet for behandling og gennemførelse heraf. Der kan både foretages rammedelegation i forhold til behandling af den enkelte patient i situationer, hvor lægen på forhånd har taget stil-

ling til behandlingen af patienten. Det kan f.eks. delegeres til sygeplejersker eller social- og sundhedsassistenter at foretage nærmere definerede former for undersøgelser, at give smertebehandling efter en bestemt operation, og at justere insulinbehandling efter måling af blodsukker. Det kan også ske rammedelegation til behandling af en veldefineret patientgruppe, uden at den autoriserede sundhedsperson forinden nødvendigvis har taget stilling til, om eller hvornår behandlingen iværksættes i forhold til enkelte patienter. På skadestuer bemandet med behandlersygeplejersker kan den ansvarlige overlæge f.eks. delegere til personalet at behandle visse veldefinerede sygdomme/tilstande efter en instruks, f.eks. suturering af mindre flænger. Rammedelegation kan også finde sted i hjemmepleje og hjemmesygeplejen i undersøgelsesøjemed. Der kan i visse situationer være tale om, at en hjemmesygeplejerske uden forudgående lægekontakt foretager en blodprøve, hvor f.eks. en diabetespatient er blevet dårlig.

Jeg kan ikke støtte ændringsforslagene, der, hvis de vedtages, vil betyde, at andre end læger (sygeplejersker, farmaceuter og farmakonomer) får mulighed for at foretage kapillærblodprøvetagning til måling af bl.a. blodsukker.

Jeg lægger i den forbindelse vægt på, at Styrelsen for Patientsikkerhed har vurderet, at kun læger har et uddannelsesmæssigt grundniveau, der er tilstrækkeligt til at kunne sikre den fornødne vejledning og opfølgning på disse former for blodprøvetagning.

Jeg lægger desuden vægt på, at der i medfør af autorisationslovgivningens regler om brug af medhjælp vil være mulighed for at lægen kan delegere opgaver inden for sit forbeholdte virksomhedsområde til både autoriserede sundhedspersoner og andre personer uanset uddannelse og baggrund. Der vil således være mulighed for, at bl.a. sygeplejersker, farmaceuter og farmakonomer, der har oparbejdet de rette kvalifikationer, kan bistå lægen med udførelsen af, vejledningen om og opfølgningen på fx en kapillærblodprøve til måling af blodsukker.

. / . Jeg vedlægger et notat med Styrelsen for Patientsikkerheds vurdering af ændringsforslagene, som jeg henholder mig til.

Med venlig hilsen

Sophie Løhde / Irene Holm